

BULETINUL EPISCOPIEI

Buletin informativ al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, cu reședința la Giula
Apare cu binecuvântarea † Preasfințitului Părinte Episcop Siluan - Anul XIII. Nr. 6 (146), iunie 2015

Slujire și vizite misionar-pastorale la Peterd și în Bihorul Unguresc

În Duminica a 3-a după Rusalii (21 iunie 2015), Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierescă în biserica din Peterd (Mezőpeterd), împreună cu Părintele Paroh Cosmin Pop și cu Diaconul Emanuel Văduva, de la Catedrala Episcopală din Giula și a făcut mai multe vizite misionar-pastorale și la alte biserici românești din județul Bihorul Unguresc (Hajdú-Bihar).

În cuvântul de învățătură, rostit la momentul potrivit, după împărțirea cu Sfintele Taine, Preasfințitul Părinte Siluan și-a exprimat bucuria de a-i cerceta duhovnicește pe credincioșii ortodocși români din Peterd și a se ruga împreună cu ei, a tâlcuit Evanghelia zilei, care ne învață să nu ne lăsăm copleșiți de grijile vieții zilnice, ci să ne îngrijim și de hrană spirituală pentru sufletele noastre și de mântuirea lor, care este mult mai de valoroasă decât orice lucru din lumea aceasta și i-a îndemnat pe credincioșii prezenți, între care s-au numărat și mai mulți tineri, să rămână mereu atașați de Biserica Strămoșească și de valorile lăsate drept moștenire de mare preț din partea înaintașilor noștri, care vor

fi un sprijin real și pentru viața fiecăruia dintre noi, mai ales în lumea secularizată în care trăim cu toții astăzi.

Comuna Peterd se află într-o zonă pitorească, cu un sol foarte fertil, care a fost

folosit din cele mai vechi timpuri pentru agricultură și creșterea animalelor, iar primele date despre existența localității le avem din a doua jumătate a secolului al XIV-lea. Românii, care în general erau iobagi și într-o stare materială mai lipsită de bunuri, aveau la început o biserică mai modestă de lemn, menționată prin anii 1780. Datorită stricăciunilor, acesta s-a deteriorat și a fost înlocuită în ultimul deceniu al secolului al XVIII-lea cu biserica actuală din zid, având hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”.

Colecte mai semnificati-

ve pentru lucrări de restaurare la biserica din Peterd au fost făcute în anul 1993, când au existat și donații din partea Secției Bisericești din cadrul Ministerului Educației și Învățământului de la Budapesta, a Oficiului

pentru Minorități Naționale și Etnice, a Autogovernării Județene din Hajdú-Bihar și a Primăriei din Peterd, dar și a mai multor credincioși, după cum este consemnat și într-un act întocmit cu acel prilej, sau cele efectuate în anii 2004-2005, cu sprijinul Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria. Dar datorită trecerii timpului și a vechimii locașului de cult, ar mai fi necesare și în prezent alte lucrări.

Localitatea Peterd are în total aproximativ 500 de locuitori, iar câteva zeci dintre ei sunt români, dar aceștia sunt foarte atașați față de Biserica Dreptmăritoare

Română, care le-a purtat întotdeauna de grijă. Credincioșii ortodocși români din această Parohie sunt deserviți de către Părintele Cosmin Pop, care locuiește în localitatea Jaca, unde are și casa parohială și slujește de mai multe ori, inclusiv în sărbătorile care cad peste săptămână, dar care are în grija sa patru Parohii din Bihorul Unguresc: Jaca (Zsáka), Peterd (Mezőpeterd), Vecherd (Vekerd) și Darvaș (Darvas). El este ajutat în slujirea misionar-pastorală de soția sa, Doamna Irina Ecaterina Pop, care dă răspunsurile la strănă, împreună cu credincioșii din aceste Parohii, dar este în același timp și învățătoare de limba română, la clasele I-VI, din 2001 până în 2007 la Școala Generală din Darvaș, iar din 2007 și până în prezent la Școala Generală „Bessenyei György” din Furta. Încă de la început, la Școala din Darvaș, ea a organizat și cursuri de pictat icoane pe sticlă, iar lucrările realizate de elevi au participat în 3 rânduri (2004, 2005 și 2006) la Concursul Național „Icoana din sufletul copiilor”, organizat la București de Patriarhia Română, obținând de fiecare dată mențiuni sau premii, sau chiar și premiul I. De

(Continuare în pag. a 2-a)

Slujire și vizite misionar-pastorale la Peterd și în Bihorul Unguresc

(Urmare din pag. întâi)

asemenea, și Părintele Cosmin Pop a organizat pe timp de vară mai multe tabere de iconografie, pentru deprinderea pictării de icoane pe sticlă, pentru copii din Jaca (între 2008 și 2011), dar și din alte localități, precum sunt Budapesta sau Otlaca Pustă. În această săptămână, sub îndrumarea sa și în organizarea Asociației Femeilor Ortodoxe Române, va avea loc o nouă ediție a Taberei de Iconografie pentru copii români din Budapesta, cea de a 4-a, care se va desfășura la Așezământul Monahal Românesc ce funcționează în capitala Ungariei.

După încheierea Sfinței Liturghii de la Peterd, Preasfințitul Părinte Siluan a vizitat și biserica din Jaca, la care au fost executate de curând ample lucrări de

restaurare exterioară, prin fonduri primite din partea Secretariatului de Stat pentru Culte de la București, constatându-se reușita deplină a acestui proiect. De mai mulți ani, biserica și casa parohială din Jaca au stat pe lista obiectivelor Comisiei Mixte de Dialog Româno-Maghiare, beneficiind de sprijin financiar în mai multe rânduri, atât din partea Statului Ungar, cât și a celui Român, pentru restaurarea bisericii și achiziționarea unei case parohiale noi pentru preotul ortodox român din Jaca, proiecte care au fost încheiate prin lucrările de restaurare menționate mai sus.

În aceeași zi, Ierarhul a făcut și o vizită la Parohia Apatu (Körösszegapáti), aflată sub păstoria vrednicului Părinte Origen Sa-bău, Consilierul Cultural al

Episcopiei, care în ultimii ani a fost implicată în două proiecte europene transfrontaliere, având ca partener Primăria din Oradea, dar și alte biserici și culte din Oradea și din Ungaria și care au presupus atât ample lucrări de restaurare la locașul de cult, cât și crearea de condiții necesare pentru dezvoltarea unui habitat natural pe terenul din spatele locașului de cult, prin realizarea unei zone de agrement.

Astfel, și biserica din Apatu, cu o vechime de peste 200 de ani și care în interior era împodobită în mod deosebit și dotată cu toate cele necesare unei bune desfășurări a actelor de cult, a fost foarte frumos restaurată și în afară, unde pe zidul dinspre apus a fost executat un mozaic

bizantin cu Sfântul Ierarh Nicolae, Ocrotitorul bisericii, în fața porții a fost așezată o nouă troiță din lemn și a fost înlocuit gardul bisericii, iar în spațiul rezervat habitatului natural a fost construită o frumoasă poartă de lemn și un altar de vară în stil maramureșean.

Tot în curtea bisericii din Apatu se află și două busturi din bronz, al Poetului Național Mihai Eminescu, din anul 2000, realizat cu sprijinul Consiliului Județean Bihor și al Sfântului Ierarh Andrei Șaguna, Mitropolitul Transilvaniei, din anul 2013, realizat cu sprijinul Departamentului Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni, de la București.

**Biroul de Presă al
Episcopiei Ortodoxe
Române din Ungaria**

Rugăciuni, de Ziua Drapelului Național, la Catedrala Episcopală din Giula

De Ziua Drapelului Național (26 iunie 2015), stabilită a fi sărbătorită anual de către toți românii, în data de 26 iunie, prin Legea nr. 96 din anul 1998, și la Catedrala Episcopală din Giula au fost înălțate rugăciuni de mulțumire aduse Bunului Dumnezeu pentru purtarea Sa de grijă și darurile făcute Poporului Român, care are Drapelul Național, cu cele trei culori: roșu, galben și albastru, ca pe unul dintre simbolurile sale semnificative, ca neam.

Cu acest prilej, Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierască în Catedrală, împreună cu Părintele Singhel Visarion Tude-

rici, Secretarul Eparhial, iar răs-punsurile la strană au fost date de monahiile de la Centrul Eparhial. La ectenia întreită, de după citirea Sfintei Evanghelii și la final, după rugăciunea Amvonului, Ierarhul a rostit atât rugăciuni de mulțumire, pentru binefacerile revărsate asupra Poporului Român de pretutindeni și asupra cărmuitorilor săi, în această zi de sărbătoare pentru toți românii, cât și rugăciuni ca Bunul Dumnezeu să înmulțească dragostea întreolaltă și față de aproapele și să întărească unitatea Poporului, atât de necesară în lumea în care trăim, care este secularizată și de multe ori prea dezbinată. La momentul potrivit, Ierarhul a împărtă-

șit cu Sfintele Taine pe credincioșii din comunitate care au participat și ei la Sfânta Liturghie.

Atât la Catedrala Episcopală din Giula, cât și la celelalte biserici din Episcopie, tricolorul românesc este așezat la loc de mare cinste, la fel cum se întâmplă și în cele mai multe dintre bisericile ortodoxe românești din diaspora. Iar la Reședința Eparhială, cu prilejul acestei sărbători, au fost arborate cele două drapele, al României și Ungariei, așa cum se face cu prilejul unor vizite oficiale, sau la ceas de sărbătoare națională românească.

**Biroul de Presă al
Episcopiei Ortodoxe
Române din Ungaria**

Liceul Românesc din Giula, la aniversarea a 65 de ani de la înființare

Vineri, 26 iunie 2015, la Liceul Românesc „Nicolae Bălcescu” din Giula a avut loc o amplă manifestare dedicată aniversării a 65 de ani de la înființarea Liceului, la care au participat aproximativ 300 de invitați: oficialități, cadre didactice și elevi ai Liceului și Școlii Generale Românești din Giula, părinți ai elevilor, directori și cadre didactice de la alte Școli Românești sau Bilingve din Ungaria (precum Micherechi, Chitighaz sau Bătania) și reprezentanți ai presei românești din Ungaria. Între oficialitățile prezente menționăm pe Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române

din Ungaria, Părintele Arhimandrit Calinic Covaci, Consilierul Administrativ-Bisericesc, Domnul Ambasador Alexandru Victor Micula și Domnul Valerică Bojian, Consilier Diplomatic, de la Ambasada României la Budapesta, Domnul Florin Trandafir Vasiloni, Consulul General al României la Giula, Domnul Ioan Fodoreanu, Consulul General al României la Seghedin, Domnul Traian Cresta, purtătorul de cuvânt al minorității românești în Parlamentul de la Budapesta, Domnul Tiberiu Iuhas, Președintele Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU), Doamna Maria Gurzău Czeglédi, Directorul Liceului „Nicolae Bălcescu” și al Școlii Generale Românești din Giula, gazda acestei manifestări, Domnul Profesor Florin Ciobanu, cadru didactic la Facultatea de Filologie ELTE din Budapesta și la Facultatea de Litere din Oradea, Doamna Eva Iova Șimon, Directorul Săptămânalului „Foaia Românească”, Doamna Delia Covaci, Directorul-Executiv și Redactorul-Șef al Săptămânalului „Cronica” al AȚRU, Domnul Tiberiu Boca și echi-

pa de filmări de la emisiunea în limba română „Ecranul nostru”, a Studioului Teritorial de Radio și Televiziune M1 din Seghedin, Doamna Ana Sarkozy, Directorul Școlii Generale Românești din Micherechi, Doamna Iulia Olteanu, Directorul Școlii Gene-

cu specific local. Au fost elogiate, de asemenea, trei cadre didactice retrase din activitate, care au făcut foarte multe pentru acest Liceu: Domnul Ion Budai, care vreme de 32 de ani (între 1970 și 2002) a fost Directorul Liceului; Doamna Maria Misaroș, soția Părintelui Teodor Misaroș, cel de-al doilea Vicar Eparhial al Vicariatului Ortodox Român din Ungaria, care a fost o învățătoare foarte talentată și iubită, mai întâi la Școala Generală din Săcal și apoi la cea din Giula; și Doamna Învățătoare Lucreția Cioca, care a fost la rândul ei foarte apreciată de elevii pe care i-a avut.

În partea a doua a manifestării, Preasfințitul Părinte Episcop Siluan a sfințit o placă aniversară din piatră, așezată lângă copacul semănat în curtea Liceului în urmă cu 5 ani și a rostit un cuvânt de felicitare pentru această importantă instituție de învățământ, care reprezintă continuarea la un nivel mai înalt, liceal, a fostei Școli Confesionale ce a funcționat pe lângă Parohia Românească din Giula Mare între anii 1771 și 1948, și de asemenea a felicitat corpul profesoral și elevii Liceului și Școlii Generale Românești, pentru activitățile desfășurate, îndemnându-i să rămână mereu atașați de valorile Bisericii și Neamului Românesc și urându-le ani mulți și fericiți și mult succes și în continuare. Cei doi săditori ai pomului de acum 5 ani, Domnul Ioan Silaghi și Iudit Herdean, au legat în chip simbolic și o panglică în jurul copacului, care între timp a crescut mai înalt și s-a făcut mai puternic.

Cel de-al treilea moment festiv al acestui eveniment aniversar l-a constituit cuvântul omagial rostit de Doamna Director Adjunct Andreea

(Continuare în pag. a 4-a)

rale Românești din Bătania, ș.a.

Programul manifestărilor a cuprins trei părți distincte: cuvântul de deschidere al Doamnei Director Maria Gurzău Czeglédi, care a evocat importanța acestei aniversări, de 65 de ani de la înființarea Liceului și a prezentat câteva date legate de istoricul instituției, făcând referire și la copacul sădit în urmă cu 5 ani, de Domnul Avocat Ioan Silaghi, cel mai vârstnic absolvent al primei generații de elevi, din 1953 și cea mai tânără elevă a generației din 2010, Iudit Herdean și asemănând imaginea copacului, care își înfițe rădăcinile adânc în pământ și își înalță ramurile către cer, cu situația instituției și a comunității românești din Ungaria, care dorește să își cunoască originile sale românești și să aibă un viitor; tot pe scena Liceului, a fost prezentat un film cu o alegorie pe aceeași temă, a copacului și a fost susținut un foarte frumos program artistic, cuprinzând poezii, cântece și dansuri populare, prezentate de elevi de la Școala Generală și Liceu, îmbrăcați atât în minunate costume populare românești, cât și în costume populare

Liceul Românesc din Giula, la aniversarea a 65 de ani de la înființare

(Urmare din pag. a 3-a)

Cefan despre personalitatea istoricului, scriitorului și revoluționarului român Nicolae Bălcescu (1819-1852), al cărui nume îl poartă și Liceul Românesc din Giula, începând din anul 1953, după care au fost depuse coroane la bustul lui Nicolae Bălcescu, aflat în fața Liceului. Toți oaspeții au fost invitați apoi la o cină festivă, la care a continuat atmosfera de sărbătoare prieluită de acest eveniment.

De fapt tot anul școlar 2014-2015 a fost declarat de către conducerea Liceului „Nicolae Bălcescu” din Giula

ca an aniversar și în decursul lui au avut loc mai multe activități educative dedicate acestui scop: conferințe prezentate elevilor în luna noiembrie 2014, de Ziua Culturii Române (în 15 ianuarie 2015) sau de ziua nașterii lui Lucian Blaga (în 9 mai), de către Domnii Profesori Petru Weber din Seghedin și Florin Ciobanu, de la Budapesta; în cadrul serbărilor organizate de Crăciun, în 2014 sau de încheiere a anului școlar; cu prilejul Balului acordării panglicii, care este de fapt Balul absolvenților de clasa a XII-a și care în anul acesta (2015) s-a

desfășurat sub genericul Balul „Bălcescu”. Iar manifestarea organizată acum, care a cuprins dimineața o întâlnire între elevii din clasele mici și învățătorii pensionari, precum și festivitățile menționate mai sus, la care au fost invitați să participe și absolvenții primelor cinci generații ale Liceului, după înființarea lui și toate cadrele didactice, atât cele active, cât și cele retrase la pensie, a încheiat practic seria acestor evenimente aniversare.

**Biroul de Presă al
Episcopiei Ortodoxe
Române din Ungaria**

Hram și târnosire de biserică la Schitul „Gura Izvorului” din Episcopia Covasnei și Harghitei

Pentru Schitul „Gura Izvorului”, metoc al Mănăstirii Toplița, din Episcopia Covasnei și Harghitei, Duminica Tuturor Sfinților (7 iunie 2015) a fost zi de mare sărbătoare, în care a fost târnosită biserica nouă, din zid, a schitului și a fost sărbătorit hramul.

Cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei, slujba târnosirii locașului de cult și Sfânta Liturghie Arhierescă de hram au fost săvârșite de Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, aflat în fruntea unui numeros de preoți și diaconi, dintre care îi menționăm pe Părintele Protosinghel Ghelasie Mureșan, Exarhul Mănăstirilor din Episcopia Covasnei și Harghitei, Pr. Ic. Stavr. Teodor Bijec, Consilierul Administrativ-Bisericesc al aceleiași Episcopii, Părintele Arhimandrit Mihail Goia, fostul Stareț al Mănăstirii Toplița, Părintele Arhimandrit Emilian Telcean, Starețul Mănăstirii Toplița, Părintele Dumitru Apostol, Protopop de Toplița și alți aproximativ 30 de clerici împreună-slujitori, ieromonahi sau preoți de mir, de la diferite biserici din împrejurimi.

La slujbă au fost prezente și oficialități, precum Domnul Ste-lu Platon, Primarul Municipiului Toplița, Domnul Valer Dorneanu, judecător la Curtea Constituțională a României (CCR), originar din județul Harghita, sau Domnul General Marius Giurcă, Comandantul Unității de Vânători de Munte din Miercurea Ciuc și câteva sute de credincioși, din Toplița și împrejurimi, dar și din Vaslui, iar răspunsurile la strană au fost date cu sensibilitate și profesionalism de Corul „Anatoli” din Brașov, aflat sub conducerea Doamnei Andrada Mureșan.

Potrivit tradiției, Preasfințitul Părinte Episcop Siluan, înconjurat de numerosul sobor de preoți și diaconi, a săvârșit înconjurarea bisericii, târnosirea Sfintei Mese și sfințirea exterioară și interioară a picturii și catapetesmei, urmată de îndată de Sfânta

și Dumnezeiasca Liturghie, desfășurate într-o atmosferă de frumoasă comuniune, frățească și românească. La finalul Sfintei Liturghii, din încredințarea Preasfințitului Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei și Chiriarhul locului, Preasfințitul Părinte Episcop Siluan a săvârșit și hirotesia întru Protosinghel a Părintelui Ieromonah Ghenadie, viețuitor al Mănăstirii Toplița, dar și Egumen al Schitului „Gura Izvorului”, până în anul trecut.

Cuvântul de învățătură al zilei a fost rostit de Ierarhul românilor ortodocși din Ungaria, iar cuvinte de mulțumire au fost rostite din partea Preasfințitului Părinte Episcop Andrei al Covasnei și Harghitei de către Părintele Consilier Bisericesc Teodor Bijec și de Părintele Emilian Telcean, Starețul Mănăstirii Toplița, prin grija și stăruința căruia a și fost construită și înfrumusețată noua biserică a Schitului, între anii 2000-2015. Mulțumiri au fost aduse și ctitorilor care și-au adus contribuția și obolul lor la realizarea acestui obiectiv.

Schitul „Gura Izvorului” a fost construit nu departe de mausoleul de la Gura Secului – Toplița, ridicat în anul 1925 de către Primul Patriarh al României, Miron Cristea, care a adunat sub acest mausoleu osemintele a 771 de ostași români căzuți în timpul primului război mondial și care au dat atunci lupte grele pe valea Topliței, unde se află cele două obiective. Iar sfințirea bisericii Schitului „Gura Izvorului” vine ca un prinos de cinstire adus memoriei acestor Eroii Români, care au fost avuți în vedere și de către Patriarhul Miron Cristea, dar și ca un locaș de rugăciune, unde vor fi înălțate neîncetat și rugăciuni de pomenire, pentru odihna sufletelor lor.

Episcopia Covasnei și Harghitei dispune în prezent de 10 așezăminte monahale, dintre care opt mănăstiri și două schituri.

**Biroul de Presă al Episcopiei
Ortodoxe Române din Ungaria**